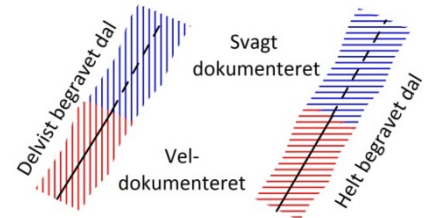
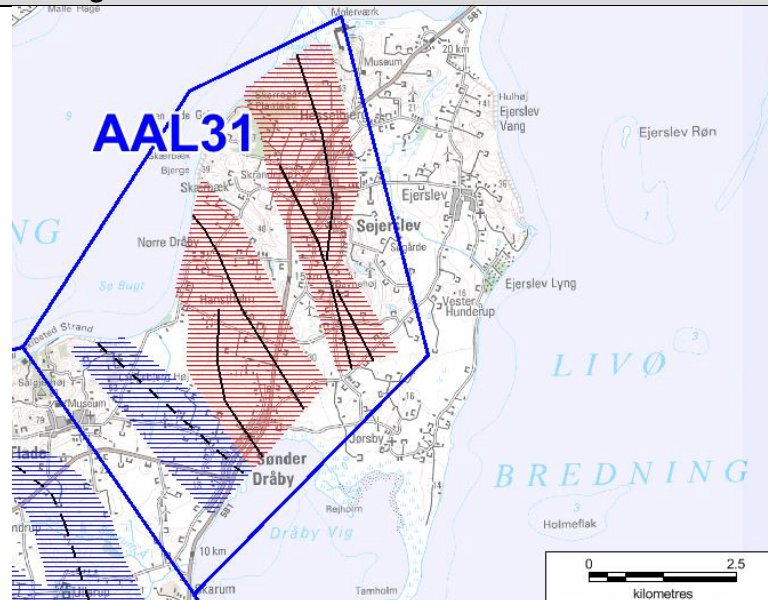

Oversigtskort:

Signaturforklaring:

Geologisk beskrivelse:

Der kan i TEM-data fra det nordlige Mors /1, 2, 3/ observeres en række mere eller mindre parallelt beliggende begravede dale med orienteringer fra N-S til SØ-NV. Dalene er generelt *helt begravede*.

Fra det sydlige Sdr. Dråby til Skisted Strand ses en 1 km bred begravet dal i den gode leder, som her tolkes at bestå af tertiært ler. Dalen kan spores fra omkring kote -60 m og ca. 30 m op i lagserien. I højere niveauer bliver dalstrukturen utydelig pga. lave modstandskontraster. Dalen er primært fyldt af materiale med høje modstande, hvilket udmærket svarer til borer, der viser at dalfyldet primært består af smeltevandssand /4/. Dalen kan følges ind under randmorænen ved Salgjerhøj og forekommer således relativt uforstyrret af denne.

Fra det nordlige Sdr. Dråby ses et par andre begravede dale med lidt mere nordlige orienteringer. Den nordligste af disse har en relativt stor dybde – ifølge TEM-sonderingerne ligger bunden dybere end kote -150 m. Dalen er omkring 1 km bred. I dalens øvre dele, ned til omkring kote -50 m, har dalfyldet generelt lave til moderate modstande (30-40 ohmm), og i de nedre dele skifter modstandsniveauet gradvist til højt i et smalt bælte centralt i dalen. Dette stemmer med boreringsoplysninger /4/ der viser, at dalen primært er fyldt ud med moræneler i de øvre dele, og at der flere steder nedefter ses skift til mere sandede aflejringer. Et par borer ved Hanstholm viser dog, at der findes moræneler helt ned til kote -100 m, men dette område befinder sig sydvest for højmodstandsbæltet, hvor TEM-data også viser lavere modstandsniveauer ned til denne dybde. Dalen kan i TEM-data følges op til omkring kote -20 m. Dalens nordøstflanke består af moler, som ses både i borer og i molergrave. Endvidere ses en tydelig randmoræne /5, 6, 7/ i terrænet også ret præcist at følge dalens flanke, netop langs med molerforekomsten. Dalens sydvestflanke består i de nedre dele af tertiært ler, mens den i de øvre dele består af kvartære aflejringer tilhørende fyldet i en anden mindre dyb begravet dal, som tilsyneladende løber sammen med den dybe dal ved Hanstholm.

På Nordmors findes der desuden moler og randmoræner fra omkring Skarrehage og sydpå øst om Sejerslev forbi Bavnehøj og i et andet N-S-gående strøg ved Ejerslev. Der er sammenfald mellem forekomsten af moler i grave og borer og randmorænerne i landskabet. Randmorænestrøgene ses tydeligt i TEM-data som rygge med lave modstande. Netop mellem randmorænerne kan der i TEM-data observeres strøg med høje modstande, som enten kan tolkes som værende sammenpressede flager af sand, sandede udfyldninger af randmoræneres inderlavninger eller som begravede dale. Da strøgene med høje modstande er relativt sammenhængende, da strøgene når relativt dybt i lagserien (kote -70 m), og da der findes mange andre begravede dale med tilsvarende orienteringer i området, tolkes strøgene som værende begravede dale. Dale kan have eroderet sig ned i det tertiære ler (bl.a. mole-ret) og efterladt sig erosionsrygge heri. Senere kan en østfra kommende gletscher have skubbet flager op og dannet randmoræner

netop over erosionsryggene, hvor det tertiære ler i forvejen har ligget højt. Dette kan have gentaget sig og dannet en kompliceret lagfølge, hvori både tertiært ler fra erosionsryggene og dalfyld imellem disse er blevet deformeret og blandet sammen. På denne baggrund er det ene af højmodstandsstrøgene (under Sejerslev by) indtegnet som en begravet dal. I den indtegnede dals sydlige forlængelse ses der ved Jørsby en boring med en kvartær lagserie med vekslende smeltevandsgrus, morænegrus og moræneler fra kote ca. +1 og ned til -41 m (DGU nr. 31.326). Dette bekræfter dalens fortsættelse mod syd. Et andet højmodstandsstrøg mellem Sejerslev og Ejerslev ses kun meget overfladenært og vurderes som mindre sikker og er derfor ikke indtegnet.

Den indtegnede dal bekræftes af to undersøgelsesboringer udført af Viborg Amt (DGU nr. 31.275 og 31.276) /4/. Disse to boringer er udført midt i dalen syd for Sejerslev og viser en kvartær lagfølge ned til kote -79 og -94 m. En stærkt forstyrret lagserie med flager af både glimmerler og kalk viser, at glacialtektonik har spillet en aktiv rolle i området. I TEM-data ses dalen ned til omkring kote -70 m omgivet af lag med lave modstande (tertiært ler). Der er indtegnet en centerlinje for dalens dybe del og en centerlinje i et forskudt højmodstandsstrøg højere i lagserien (kote 0-20 m).

Tolkningsusikkerhed:

Bortset fra dalene mellem Sdr. Dråby og Skibsted Strand er dalene kategoriseret som *veldokumenterede*.

Referencer:

- /1/ Dansk Geofysik (2002)/ Geofysisk kortlægning på Mors. TEM-sonderinger. Udført for Viborg Amt.
- /2/ GEUS (2003)/ Gerda-databasen, GEUS 2003.
- /3/ Jørgensen, F., Sandersen, P. B. E., Auken, E., Lykke-Andersen, H. & Sørensen, K. (2005)/ Contributions to the geological mapping of Mors, Denmark – A study based on a large-scale TEM survey. Bull. Geol. Soc. Denm., Vol. 52, pp. 53-75.
- /4/ GEUS (2015)/ Jupiter-databasen (www.geus.dk)
- /5/ Andersen, S. & Sjørring, S. (red.) (1992)/ Geologisk set: Det nordlige Jylland. Geografforlaget.
- /6/ Gry, H. 1940: De istektoniske forhold i molerområdet. Medd. Dansk. Geol. Foren., 9, 586-627.
- /7/ Klint, K.E.S. & Pedersen, S.A.S., (1995): The Hanklit glaciotectionic thrust fault complex, Mors, Denmark. DGU, Serie A, nr. 35. 30 p.